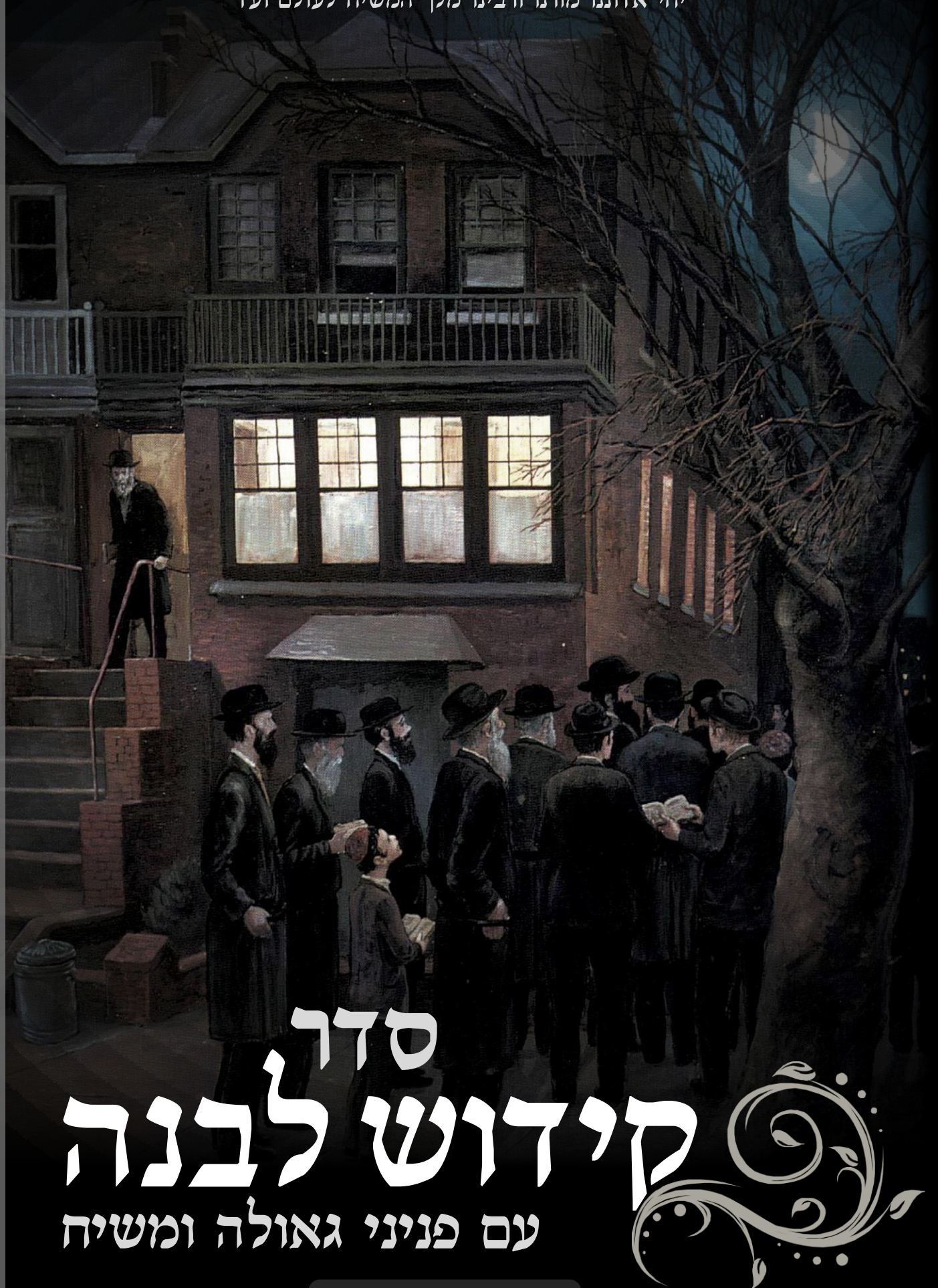


יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד



סדר קידוש לבנה

עם פניני גאולה ומשיח

הרב חיים קיזנר שליט"א



קטע משיחת פרשת נוח ה'תשנ"ב

"בודאי ובודאי שכבר כלו כל הקיצין וכבר עשו
תשובה ... על פי זה מובן שכשעושים חשבון צדק ..
ובאים למסקנה שאין הדבר תלוי אלא במשיח
צדקנו עצמו צריך הדבר להתבטא בתוספת זהירות
והידור בקידוש לבנה.

... ועוד ועיקר – קידוש לבנה מתוך כוונה
מיוחדת למהר ולזרז ולפעול תכף ומיד ביאת דוד
מלכא משיחא ע"י הוספה בדרישה ובקשה על
הגאולה"



פתח דבר

קובץ זה נערך ע"י הרב ר' חיים קיז'נר שליט"א, רב קהילת חב"ד עמנואל, דיין ומו"ץ בביה"ד עמנואל. במטרה להנגיש לפני כל אחד ואחת, בעת קריאת קידוש הלבנה, את הכוונה הפנימית, של כל קטע וכל הנוסח בכללותו: הציפייה והבקשה של הגאולה האמיתית והשלימה, בפועל ובקרוב ממש. ועתה, ראיתי לנכון לערוך את הקובץ בצורה יותר קצרה ונהירה, ובע"ה כאשר יתבוננו כל אחד ואחת בדברים הנפלאים, יתעוררו לבקש את הגאולה בפועל.

בציפייה לגאולה האמיתית והשלימה, למטה מעשרה טפחים, ומתוך חסד ורחמים, "ארו עם ענני שמיא",

”הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת ה' מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְרוֹמִים:
הַלְלוּהוּ כָּל מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ
הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל
הַשָּׁמַיִם: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם ה' כִּי הוּא צוּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לְעַד
לְעוֹלָם חֹק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר:“

זהו החלק הראשון ממזמור קמ"ח שבתהלים. מוזכר רק חלקו הראשון של המזמור משתי סיבות: [1] האחת – מזמור זה מדבר על שירת העולמות העליונים. ולאחר החורבן רק העליונים יכולים להודות לה', על גילוי שכינתו אליהם. ואלו ישראל, מודים שגם גילוי השכינה שבעת קידוש הלבנה, אינו מושלם, ולכן אין הם יכולים לומר: "הללו את ה' מן הארץ".

עוד טעם [2] באמירת החלק הראשון בלבד. מובא בשם המקובלים, שדווקא ע"י קטרוג הלבנה שהיא מצבא השמים, נפלו רפ"ח ניצוצות ומזה השתלשל עניין הירידה לגלות כדי לברר ולהעלות את הניצוצות. ולכן מסיים במילים "חוק נתן ולא יעבור" בגימטריא רפ"ח. וגם [3] גמטריא "דוד מלך חי וקיים" לרמוז כי בביאת דוד מלכא משיחא - "לא יעבור" - כבר יתבררו אותם ניצוצות.

1. יד ציון ע' יא
2. קיצור השל"ה עניני קידוש לבנה ע' סד , כה"ח פלאג'י סימן לה.
3. מבוא שערים דרוש קידוש לבנה ע' שיא וראה גם ספר מטעמים סק"ט

” בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בְּמֵאמְרוֹ בָּרָא שְׁחָקִים. וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צִבְאָם. “

ברוך אתה... אשר במאמרו ברא שחקים הברכה נפתחת בלשון נוכח: "ברוך אתה" ולכן המשך הנוסח היה צריך להיות: "בראת שחקים". והטעם לכך [4] שכאשר אדם ניגש לברך ברכה זו נדמה לו שהוא כבר קרוב לד' מאוד ולכן אומר "אתה" לשון נוכח, אך כאשר ממשיך להתבונן רואה הוא כי אין זה עדיין שלמות גילוי שכינתו יתברך ורואה שהוא עדיין רחוק מדבקות אמיתית בו יתברך שתהיה בגאולה העתידה.

ברא שחקים: [5] למה מתוך 7 שמות הרקיעים, מוזכר דווקא "שחקים", והרי הלבנה וצבא השמים מונחים ב"רקיע", ולא ב"שחקים"? אלא שיסוד הנוסח [6] הוא ממזמור פ"ט בתהלים – "כירח יכון, עולם ועד בשחק נאמן סלה" המדבר על הבטחת ה' לחדש מלכות בית דוד בגאולה העתידה.

במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם – נוסח זה מקורו בפסוק [8] "בדבר ד' שמיים נעשו וברוח פיו כל צבאם" אמנם תמוה למה שינו רבותינו מסגנון הנאמר בפסוק דבר ד' והשתמשו בלשון מאמרו וידוע [9] ההבדל ביניהם כי דיבור – לשון קשה המראה על מידת הדין. ואילו אמירה – לשון רכה המראה על מידת הרחמים. סיבת הדבר, כיוון שבריאת העולם הייתה תחילה [10] ע"י מידת הדין, שנאמר: [11] "בראשית ברא אלקים". אמנם בגלל חטא עץ הדעת נפגם העולם כולו, והוא גם גרם למיעוט הלבנה [12]

ובכדי לתקן מצב זה ולהגיע לשלמות הגאולה, שיתף הקב"ה מידת הרחמים. ולכן נאמר "במאמרו" דוקא – מידת הרחמים [13] ששיתף הקב"ה כדי להגיע לתיקון פגם הלבנה ולתיקון העולם כולו בגאולה האמיתית והשלמה.

4. עפ"י נועם אלימלך בפר' בחוקתי שביאר בדומה לזה בנוסח כל הברכות עי"ש

5. ראה ערוך השלחן, אשל אברהם בוטשאטש, ספר הברית מאמר ד שני המאורות פ"ב, זהר הלבנה

6. מרגליות הים לסנהדרין מב

7. כ"כ תהילות ד' לבעל המדרש תלפיות ולא כרש"י ורד"ק שם דעד בשחק קאי על הירח

ומתאר במזמור זה שאחר תקופה בה יסבול מלך המשיח ייסורים כדי לכפר על עם ישראל "ופקדתי (את מלך המשיח) בשבט (עבור) פשעם ובנגעים (עבור) עונם, עי"ז אפשר המשך קיומם לעולם לכן נקראו כל ישראל זרעו שם בפסוק לז ודימה פעולותיו בתקופת הגלות לשמש שאף שאינה מאירה בלילה לבני אדם אינה נעדרת בלילה מפני הבורא כך כסא מלכותו בזמן הגלות.

8. תהילים לג פסוק ו

9. שמות רבה פרשה מב

10. ראה באורי חומש בראשית ח"א ע"פ שיחת ש"פ בראשית תשמ"מ והתועדויות תשמ"ט ח"א ע' 262

11. בראשית א,א

12. ראה רב פעלים ח"ד סימן לד בשם השל"ה וכן בצפנת פענח על רמב"ם פ"י הט"ז בשם הירושלמי ובנפש חיה סימן תכו הביא כן מבראשית רבה פ"ט מתנחומא שם כה כי מיעוט הלבנה היה רק במוצ"ש ולא ביום רביעי ובעץ חיים שער מיעוט הירח כתב שכאשר קטרגה נתמעטה ואחר כך ביום ו חזרה להתגדל ואילו לא חטא אדה"ר היתה נשארת גדולה וכאשר חטא חזרה כמו בעת המיעוט ביום ד'

13. ראה באורים לפרקי אבות פ"ה ע' 245 משיחת ש"פ נצו"י תשמ"ו ובאורי חומש בראשית ע' כח ע"פ שיחת ש"פ אמור תשל"ז

והתועדויות תשמ"ו ח"ד ע' 449

” חק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם. ששים ושמים לעשות רצון קונם. פועל אמת שפעלתו אמת. וללבנה אמר שתתחדש. עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה. ולפאר ליוצרם על שם כבוד מלכותו: ברוך אתה ה' מחדש חדשים: “

חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם – צבא השמיים לא משנים את תפקידם, תמיד שמש מאירה ביום דווקא וירח בלילה ואנו אומרים זאת בנוסח [14] קידוש לבנה – להזכיר שהבטחת הקב"ה לגאול אותנו נאמנה וכשם שקבע הקב"ה חוק בל יעבור לצבא השמים כך קבועה גם אהבתו אלינו ולא נתבטלה הבטחתו ח"ו שנאמר: [15] "אם ימושו החוקים האלה גם אני אמאס בכל זרע בית ישראל "

ששים ושמים לעשות רצון קונם פועל אמת שפעולתו אמת וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה ולפאר ליוצרם על שם כבוד מלכותו - חידוש הלבנה שאנו רואים הינו סמל להתחדשות שתבוא לעם ישראל בזמן הגאולה כי כעת בזמן הגלות לא זכינו לעבודת ד' שלימה, להיות כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס – לעבוד את ד' ללא שום פניה. אמנם בזמן הגאולה כאשר יתקן עולם במלכות שדי ויסיר לב האבן מקרבנו נגיע למדרגה זו ונזכה להיות כצבא השמיים אשר ששים ושמים לעשות רצון קונם בלי לצפות לתשלום גמול כי כל מוגמתם לפאר ולשבח ליוצר על שם כבוד מלכותו כי זה עצמו השכר הכי נעלה חלף עבודתם באהבה. [16]

פועל אמת שפעולתו אמת וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה בתחילת הבריאה אמרה הלבנה כי לא ראוי לשני מלכים שיהיו משתמשים בכתר אחד. מיעט הקב"ה את הלבנה, היא באה בטענה: מפני מה נהייתה המאור הקטן ? אמנם הקב"ה פועל אמת ופעולתו למעטה היא אמת. כי אחר המיעוט היא במעלה יתרה מהשמש. להיותה משמשת אות תקוה לישראל. כי בהיותנו בגולה, ירדנו ממועלתנו ולפעמים נראה לעין בשר כי אין מנוס, אזי תאיר לנגד עינינו הלבנה בלילה, וכאשר אורה מתחסר והולך ואחר כך מתחדש, כן יתחזק ביטחוננו בביאת גואל צדק במהרה. ונוכל למנוע עינינו מדמעה וקולנו מבכי ולפאר ליוצרנו על שם כבוד מלכותו.

14. עפ"י שבלי הלקט השלם סימן קסז ותניא רבתי פרק לא

15. ירמ' לא

16. לחם רב ע' תשח בשם בעל ילקוט אליעזר

ששים ושמחים לעשות רצון קונם פועל אמת שפעולתו אמת - אמרו רבותינו [17] כי אחר הבריאה נכנסה הלבנה לתחום חמה להאיר גם ביום וכמו שאנו רואים כיום שלפעמים ניתן לצפות הארה קטנה מהירח גם בזמן שהשמש מאירה. אמנם אף שלא הפרה הלבנה בכך צווי הבורא ורצונו בכל זאת מיעטה הקב"ה, טעם הדבר מבואר בזהר חדש [18]: ישראל דומים ללבנה והאומות לחמה, נתן הקב"ה את ישראל בגלות והפקידם בעיקר על עניינים רוחניים ומיעט הצלחתם בעולם הזה לעומת אומות העולם, כל זאת כדי שעל ידי עבודתם משך זמן הגלות יזכו לגלויים הנעלים בגאולה העתידה. כך אמר הקב"ה: וכי מה אתם מבקשים לשלוט כעת גם בעולם הזה, הרי עתיד אני להשליט אתכם על הכל. [19] וזוהי הכוונה: תחילה פותחת הברכה בהודאה על בריאת צבא השמיים – שמש וירח, אשר שניהם קיימו בשמחה רצון קונם, שמש להאיר ביום והירח להאיר בלילה וביום. ואף על פי כן מיעט הקב"ה את הירח, כאשר ההארה המועטת של הירח ביום, מסמלת את שליטתם המועטת של ישראל בעולם הזה. ואין בכך עיוות הדין ח"ו, אלא הקב"ה פועל אמת שפעולתו אמת ומיעט הקב"ה את ישראל ונתנם בגלות רק בכדי שעל ידי זה יזכו לגאולה האמיתית והשלמה.

פועל אמת שפעולתו אמת וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה בתחילת הבריאה אמרה הלבנה כי לא ראוי לשני מלכים שיהיו משתמשים בכתר אחד. מיעט הקב"ה את הלבנה, היא באה בטענה: מפני מה נהייתה המאור הקטן? אמנם הקב"ה פועל אמת ופעולתו למעטה היא אמת. כי אחר המיעוט היא במעלה יתרה מהשמש. להיותה משמשת אות תקוה לישראל. כי בהיותנו בגולה, ירדנו ממעלתנו ולפעמים נראה לעין בשר כי אין מנוס, אזי תאיר לנגד עינינו הלבנה בלילה, וכאשר אורה מתחסר והולך ואחר כך מתחדש, כן יתחזק ביטחוננו בביאת גואל צדק במהרה. ונוכל למנוע עינינו מדמעה וקולנו מבכי ולפאר ליוצרנו על שם כבוד מלכותו. [20]

פועל אמת שפעולתו אמת וללבנה אמר שתתחדש עתרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה – צריך להבין הרי הקב"ה הוא פועל אמת, אמת מוחלטת שאין בה כל שינוי וכליון ואם כן גם בריאתו ופעולתו היא נצחית כמוהו. אם כך אינו מובן, כיצד נתמעטה הלבנה שהיא פעולתו – יצירת כפיו של הקב"ה? והתשובה לכך, כי הלבנה אינה רק בריאה לעצמה, אלא היא פועל דמיון לכנסת ישראל ולכן כל זמן שלא הגיע הגאולה העתידה, גם הלבנה שבראה כדמות כנסת ישראל חסרה. אמנם לעתיד כאשר יחזיר את שכינתו לציון, ולא יכנף עוד מורך – אז גם הלבנה תתחדש ותתעלה. [21]

17. בראשית רבה פרשה ו

18. דף יג ע"ד

19. זהר הלבנה ע' טז ושם כתב כי לכן כופל "פעולתו אמת" דקאי על הצווי להביא כפרה על מיעוט הירח מפני שמצטער הקב"ה על הגלות היות ואומות העולם משעבדים בנו יותר מגזרתו ע"ש.

פועל אמת שפעולתו אמת – צריך באור מה טעם שנכפל ביטוי זה? מפני שמיעוט הירח כפול הוא : א) שאין מאור הלבנה שווה בגדלו למאור החמה ב) שהלבנה הולכת ומתמעטת בחציו השני של החודש

הסיבה לכך היא מפני שקיימים שני גורמים למיעוטה: א) פעולת הקב"ה [22] בתחילת הבריאה ב) חטאים [23] - חטא אדם הראשון וחטא העגל. וכן הוא גם בנוגע לעם ישראל "הדומים ללבנה" - הימצאותם עדיין בגלות, היא משני סיבות: א) כך הוא רצון הבורא לשלם תחילה לבני עשיו שכר מצוות מועטות שבידם עד שתכלה זכותם ויגיע זמן הקץ ב) עוונות עם ישראל ח"ו. וכיום, "כבר כלו כל הקיצין וגם כבר עשו תשובה".

וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן שהם עתידים להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותו - שכן אמר וקבע הקב"ה ללבנה בתחילת בריאתה שתתחדש בכל חודש [24] והוא סימן טוב להם לישראל לחזרת מלכות בית דוד מלכא משיחא המכונה "עטרת" שפירושו [25] כתר מלכות. שאילו הייתה [26] הלבנה נשאת תמיד בגודלה היה נשכח עניין זה ועכשיו בא להזכיר לנו, כי כמו 27 שהלבנה אחר ט"ו יום שנתמלאה תתחיל לחסר כן היה במלכות בית דוד אחר שהיו מזרעו ט"ו מלכים נחסר המלוכה בימי צדקיה' ולא נשאר כי אם מעט ממשלה והם ריש גלותא שבבבל ונשיא שבארץ ישראל שהיו מזרעו. וכמו שהלבנה הולכת ומתחסרת עד שנעלמת לגמרי ורק אחר כך מתחדש אורה כן גם ישראל ומלכותם מלכות בית דוד אף שכלתה ממשלתה לגמרי שוב תתחדש במהרה בימנו אמן.

וגם פירושו [28] שיתחדשו ישראל כחידוש הלבנה לעתיד לבוא כמאמר הנביא ישעיה' [29] "והיה אור הלבנה כאור החמה..ביום חבוש ד' שבר עמו ומחץ מכתו ירפא". וגם, כאילו נולדו מחדש, מני בטן [30]. בנוסף רמז, כי [31] התחדשות הלבנה מהעלמה, הוא סימן שעתיד הקב"ה להחיות את מתי ישראל. ובאותו זמן יפארו עם ישראל ליוצרים בראותם גילוי כבוד מלכותו נגלה על עמו ישראל לעיני כל העמים [32].

פועל אמת שפעולתו אמת וללבנה אמר שתתחדש עתרת תפארת – פרושו על דרך הדרוש והחסידות [33]: עתה בזמן הגלות "כוח מעשיו הגיד לעמו" שלעת עתה כאשר רק אנו עם ישראל מכירים בגדולתו של הקב"ה מכונה זה בחינת כוח בלבד עד שיתגלה לעיני כל בפועל.

וזהו כוונת הנוסח- פועל אמת שפעולתו אמת, אימתי יתגלה בפועל פעולתו של הקב"ה כאשר תבוא הגאולה וייבנה הבית השלישי, בנינו של יעקב "אלא כיעקב שקראו בית" [34]. וזהו המכוון במה שאנו מזכירים אמת [35] ותפארת (וגם [36] בראשי תיבות יוצרך .. עושך .. קונך ..בוראך) לרמוז על יעקב אבינו.

שהם עתידים להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותו – פרושו [37]
שבתחיית המתים יתחדש הרכב גופם ויהיה בתכלית השלמות והבריאות ואז יתעדן חומר גופם ויהיה מוכן לקבל זהר אלקים ואור פני מלך חיים ויהיו כלבנה שהיא גוף שמימי מקבל אורה, בדוגמת כמה מבעלי חיים בעולם הזה שמשתנה טבע גופם ומקבל תכונות אחרות ויש מהם שצריכים לכך מזון מיוחד . וזהו פשט מה שמסופר בתורה גבי "עץ החיים " אשר האוכל מפרותיו נכון גופו לקבל תכונות נעלות ואכל וחי לעולם. וכעין זה נזכה לעולם הבא.

שהם עתידים להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על שם כבוד מלכותו ברוך אתה ד' מחדש חודשים – כמו שנאמר במדרש [38] אמרו ישראל , ריבנו של עולם מתי אתה מחזיר לנו את הכבוד שהיינו עולים לבית המקדש בשלשה רגלים ורואים פני שכינה? אמר להם הקב"ה : בני , בעולם הזה הייתם עולים שלש פעמים בשנה כשיגיע הקץ אתם עולים בכל חודש שנאמר [39] "והיה מדי חדש בחדשו יבוא כל בשר להשתחוות לפני, אמר ד' ". ועוד אמרו רבותינו [40] כשם שראשי חודשים מתקדשים ומתחדשים בעולם הזה כך יהיו ישראל מתקדשים ומתחדשים לעתיד לבוא .

24. רש"י בסנהדרין שם ועוד
25. פרוש עץ יוסף
26. פרי מגדים א"א תכו סק"ט
27. מהרש"א סנהדרין לח. בשם המדרש ראה גם בפרי מגדים שם שמפרש בדומה לזה דקאי עלשלמה המלך ע"ה עי"ש
28. ראה מחזור ויטרי סימן רב וכל בו סימן מג
29. ישע"י לכו
30. מהרש"א בסנהדרין שם
31. כל בו שם
32. כל בו שם ואבודרהם הל' ברכות שער ח
33. דברי תורה מהדורה רביעאה סימן עז
34. פסחים פח.
35. שנא' תתן אמת ליעקב
36. אינו בד"ת שם אבל כ"כ המפרשים שנרמז בזה שמו ראה לבוש בסעיף א שהלבנה סימן לו שנקראת מאור הקטן והוא נקרא גם כן קטן וראה עוד ברכ"י תכ"ו סק"ג
37. פירוש הרא"ה מובא בעין יעקב סוף פרק היה קורא ובפרוש עץ יוסף על הסידור
38. ילקוט שמעוני תהלים מב עה"פ מתי אבוא ואראה פני וגו'
39. ישע"י ס"ו כ"ג
40. פרקי דרבי אליעזר פרק נא

” בְּרוּךְ עוֹשֶׂה, בְּרוּךְ יוֹצֵר, בְּרוּךְ בּוֹרֵא, בְּרוּךְ קוֹנֵן:
כֶּשֶׁם שְׁאֲנִי רוֹקֵד כְּנֶגְדְּךָ וְאֵינִי יָכוֹל לִנְגוֹעַ בְּךָ, כִּךָ לֹא יוּכְלוּ כָּל
אוֹיְבֵי לִנְגוֹעַ בִּי לָרַעָה: תִּפְּלֵם עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וּפַחַד בְּגִדְלֵךְ זְרוּעֶךָ
יִדְמוּ כְּאֶבֶן: כְּאֶבֶן יִדְמוּ זְרוּעֶךָ בְּגִדְלֵךְ וּפַחַד אֵימָתָה עֲלֵיהֶם תִּפְּלֵם:
“

ברוך עושה ברוך יוצר ברוך בורא ברוך קונן כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע
בך, כך לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה. תפול עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו
כאבן - מתאר כאן את הקב"ה בורא הלבנה בארבעה לשונות שונים המקבילים לארבעה
עולמות בריאה יצירה עשייה ועולם האצילות.

ובזאת בא לרמוז קיום היעוד העתידי "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה
שבעתיים כאור שבעת הימים" היינו כי אז "אור הלבנה" שהוא עולם העשייה ירקוד
ויקפוז עד שיעלה למעלה ארבעה מדרגות ויעמוד במקום עולם האצילות וכך גם תהיה
עלייה בכל העולמות כולם. וכן אף שארקוד ואעלה למעלה גבוהה יותר אך גם הנמצא בה
כעת יעלה גם הוא לכן לא אוכל לנגוע בו ולהשתוות עמו. וזהו שאנו מתפללים גם על
המזיקים והקליפות שלא יעלו אחרינו לנגוע בנו להזיקנו אלא ירדו לתהום כאבן ויתבטלו
מפני גלוי הארה שתהי' לעתיד לבוא "ובלע המוות לנצח". [41]

כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע בך – בפשטות כוונת הפסוק על ריקוד מול
הלבנה, אמנם יש שפירשוהו על שמחה וריקוד מול הקב"ה. וכוונת הפסוק לומר שכיום
בגלל מיעוט הירח אשר נבע מחטא אדם הראשון, נתרבו הקליפות. ואף שאנו עובדים את
ד' בדבעי בשמחה וריקוד איננו מסוגלים להשיג אמיתותו ועצמותו. אמנם לעתיד "ובלע ד'
מוות לנצח ולא יכנף עוד מורך ונגלה כבוד ד' וראו כל בשר" במהרה בימינו אכי"ר. [42]

41. מבוא שערים ע' שיא ושם כתב כי עולם האצילות יעלה לעתיק יומין והקליפות גם אם יעלו מ"מ אנו הרי
נתעלה יותר ולא יוכלו להשיגנו עי"ש.

42. לחם רב ע' תשיב

כתב אדמו"ר הזקן: ידלג שלשה דילוגים ויאמר: ברוך... כשם שאני רוקד כנגדך ואיני יכול לנגוע בך, כך לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה - שלוש רקידות אלו סימן [43] (שמחה) הם על זמן העתיד בו תחזור כנסת ישראל להדבק בבעלה שהוא הקב"ה ואז תשתרר ההנהגה האלקית על הקליפות והמקרים הלא טובים [44] שלא יוכלו עוד להזיקנו. לכן אנו מרקדים, כפי שמצינו אצל הנביאים כשרצו להחליט איזה תשועה בישראל שלא תשתנה בשום אופן עשו איזה פועל ממשי לאות על קיום הדבר ואמונתו. [45]

תפול עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן - פסוק זה שרו ישראל כאשר עברו בים סוף ובכך ביקשו מהקב"ה, כשם שעתה נופל על המצריים פחד ואימה כן יתקיים גם בעתיד שהקב"ה יפיל אימתו על האומות בביאת גואל צדק בגאולה הקרובה. לכן אמרו בהמשך לזה מכון לשבתך פעלת ד' וגו' שזהו רמז לבית השלישי והנצחי שעתיד להבנות ע"י הקב"ה בעצמו. [46]

תפול עליהם אימתה ופחד בגדל זרועך ידמו כאבן, כאבן ידמו זרועך בגדול וגו' טעם שאומרים פסוק זה ישר והפוך, לפי שפסוק זה יתפרש הן על רשעים הן על צדיקים. מימין לשמאל יתפרש על רשעים אותם יעביר הקב"ה מן העולם כמו שיעביר את היצר הרע שהוא מכונה "אבן" מן העולם. ואם נקרא משמאל לימין "כאבן ידמו זרועך בגדול וגו'" יתפרש על צדיקים שבזמן שיחשוף ויגדיל ד' זרוע קדשו אזי יהיו ישראל דומים לאבן שהוא כינוי לשכינה הקדושה. וזאת כפי שאמרו חז"ל על זמן הגאולה העתידה שישראל יהיו נקראים בשמו של הקב"ה.

43. עפ"י דרכי משה בסימן תכ"ו, כן במסכת סופרים ובראשונים מכונים דילוגים אלו רקידות.
44. כ"כ בדובר שלום ששלשה דילוגים נגד שלוש פגעי הזמן מקרה ארצי מקרה שמימי מקרה אנושי עי"ש ואפשר לומר שזהו נגד שלש קליפות הטמאות
45. שם ושילבנו בפנים בין שני הפרושים
46. ערבי נחל בשלח דרוש ב ודייק מפועל בלשון עתיד וגם עד יעבור וגו' דרשו חז"ל על ביאה שניה בגאולה העתידה וראה שיחת אחרון של פסח ה'תשי"ט סעיף ב שכבר בהיותם בים האיר הגילוי שלעתיד כולל העניין של תחיית המתים כפי שדרשוהו רז"ל מאז ישיר, שר לא נאמר וכו' ושם מבאר ששירת הים היה אחר צהרים בשעה שנהגו כיום לעשות סעודת משיח שאז מאיר גילוי המשיח
47. ספר המטעמים החדש קידוש לבנה סק"ז בשם אמרות ד' על פרשת ויצא

”ג”פ: דוד מלך ישראל חי וקיים:
ואומר לחברו ג”פ. שלום עליכם:
וחברו משיבו ג”פ. עליכם שלום:
ג”פ. סמן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל אמן:“

דוד מלך ישראל חי וקיים. שלום עליכם, עליכם שלום – מלכות בית דוד נמשלה ללבנה ועתידה להתחדש כמותה. [48] ולעולם הבא מלכות בית דוד נקראת שלום, כמו שאומר הנביא ישעי': [49] "למרבה המשרה ולשלום אין קץ". ועוד טעם [50] כיון שאין הקב"ה מבשר את ישראל שיהיו נגאלים אלא בשלום, כפי שאומר הנביא על משיח צדקנו [51] "משמיע שלום וגו' מבשר ישועה".

שלום עליכם, עליכם השלום – עוד טעם [52] מפני שמיעוט הירח והגלות שבאה בעקבתו נגרם בגלל היפך השלום, "אי אפשר לשני מלכים..." ובגלל זה כאשר אנו מתפללים לחידוש הירח - ולבוא הגאולה הקרובה אנו אומרים שלום עליכם שלא יוסיף להיות שום קטרוג ושנאה, אלא שלום.

שלום עליכם – טעם [53] שאומר לחברו שלום עליכם לשון רבים ולא שלום עליך, משום שקידוש לבנה היא תפילה ובקשה על זמן העתיד בו יבולע המוות לנצח ונחיה לעולם וזה על ידי השלום השורר בין הגוף לנפש ובין הנפש לגוף וכמו שאמר הקב"ה לפנחס [54] "הנני נותן לו את בריתי שלום" - הבטיחו שיהיה שלום בין גופו לנפשו שאז יהיה חי וקיים לעולם כמו שאמרו [55] על פנחס שהוא האריך ימים ונקרא שמו אליהו הנביא.

שלום עליכם וגו' סימן טוב וגו' – שלום וטוב אלו שתי בשורות ראשונות שנתבשר לפני בואו של מלך המשיח כמו שנאמר בפסוק [56] מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום מבשר טוב וכן אמרו במדרש [57] בשעה שהקב"ה גואל את ישראל, בא אליהו ואומר להם בא שלום לעולם מיד יהיו שמחים כולם, למחרת עומד על הרי ישראל ואומר באה טובה לעולם וכו'.

48. במדבר רבה יא

49. ישעי' ח

50. שם ויקרא רבה ה

51. ישעי' נב

52. אליהו רבה סק"ד ובספר המטעמים ערך קידוש לבנה סק"ח וסקי"ב ולפ"ז מילת עליכם קאי גם על שמש וירח

53. ספר המטעמים ערך שלום סק"ה בשם האלשיך

54. במדבר כה, יב

... סדר קידוש לבנה עם פניני גאולה ומושיח 13 ...

סימן טוב ומזל טוב – שלמות אמיתית אליה יגיע עם ישראל עת יתוקן פגם מיעוט הירח משולה לשלמות בעת נישואין [58] שאז מתברך הזוג בסימן טוב ומזל טוב.

55. מדרש שוחר טוב פרק סג

56. ישעי' נב, ז

57. ילק"ש ישעי' רמז תע"ה

58. שמות רבה פ'

”קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות
דומה דודי לצבי או לעופר האילים הנה זה עומד אחר פתלנו
משגיח מן החלונות מציץ מן התרפים:“

קול דודי הנה זה בא – פסוק זה מופיע בשיר השירים פרק ב' ושם [59] אחר שהשביע הקב"ה את האומות לא [60] להכביד עול על ישראל גם אם כוונתם לדחוק את הקץ ולזרז את הגאולה ע"י שיכבידו צרות רבות ועי"ז יעוררו את ישראל לשוב בתשובה מודיע ד' יתברך שלא יעלה על דעתו שמבלי אין חפץ וחוסר רצון למהר גאולתו אמר בן לאומות, חלילה וחס, כי הנה זה בא כאילו כבר בא – מוכן ומזומן לפניו לגאלנו כי קרובה ישועתו לבוא כפי שאמר משיח צדקינו בעצמו [61] על מועד ביאתו "היום אם בקולו תשמעו" וזהו "קול דודי" כאילו כבר נשמעו קול צעדי דודי והוא בא חיש מהר כמי שמדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות למהר ביאתו, כי הגאולה כבר מוכנה [62] וגם דודי אותיות דויד רמז לדויד מלכא משיחא יבוא ויגאלנו מהרה [63]

דומה דודי לצבי או לעופר האילים – כי רצונו של הקב"ה להביא את הגאולה מהרה למרות כל המניעות והעיכובים. דומה הוא לצבי או לעופר האילים שהוא זריז ומהיר במרוצתו להגיע ליעד ולמרות כל הקשיים הוא מדלג על ההרים ומקפץ על הגבעות למהר מאוד ביאתו.

דומה דודי לצבי וגו' – מה צבי זה שבמרוצתו הוא נראה וחוזר ונכסה, נראה וחוזר ונכסה כך גואל האחרון נגלה להם וחוזר ונכסה מהם [64] והקב"ה יצילנו מנסיון זה האחרון הנורא ויחיש גאולתו ופדות נפשינו מהרה להיות ג' בתמוז נהפך מבלבול לגאולה ולאורה.

הנה זה עומד אחר כותלנו – אם כי אינו רחוק הוא באמת, אלא קרוב לכל קוראיו. אף על פי כן מסתתר הוא שלא נרגיש בו, עד שנתעורר לבקשו. [65]

59. אלשיך על שה"ש ב פסוק ח
60. כתב בשושנת העמקים על הפסוק הקודם לפסוק אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ , כי גאולה באה משתי סיבות או מרוב חפציו לאהבה את ד' או מרוב צרות נתעורר ונשוב ולזה השביע את האומות לא לפעול בדרך זו
61. סנהדרין צ"ח, א
62. מצודת דוד שה"ש פב פסוק ח
63. סידור ה"ר הירץ ש"צ
64. מדרש רבה על שה"ש פרשה ב, ג
65. ספורנו עה"פ

דומה דודי לצבי וגו' עומד אחר כותלנו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים – חז"ל ביארו, כי הצבי אפילו כשהוא ישן עינו אחת פתוחה. אף הקב"ה למרות שבזמן הגלות הינו כביכול ישן, עינו אחת פתוחה תמיד להושיענו מהגלות. ואף שע"י חטאים ועוונות יצרנו כעין מחיצה וכותל המפריד בינינו לבין הבורא בכל זאת ע"י מעשה הצדיקים נעשה בכותל מעין חלונות וגם ע"י זכויות מעטות נעשה בכותל חריצים וחרכים ועל ידם הקב"ה מציץ ומאיר עלינו להיטיב לנו לגאלינו מהרה. [66]

”שיר למעלות אִשָּׁא עֵינֵי אֶל הַהָרִים מֵאֵין יָבֹוא עֲזָרִי: עֲזָרִי
מֵעַם ה' עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: אֶל יִתֵּן לְמוֹט רִגְלֶךָ אֶל יָנוֹם שְׁמֶרְךָ
הִנֵּה לֹא יָנוֹם וְלֹא יִישָׁן שְׁמֶר יִשְׂרָאֵל: ה' שְׁמֶרְךָ ה' צִלְךָ עַל יָד
יְמִינֶךָ: יוֹמָם הַשֶּׁמֶשׁ לֹא יִכְבֶּה וְיָרֵחַ בַּלֵּילָה: ה' יִשְׁמְרֶךָ מִכָּל רָע
יִשְׁמֹר אֶת נַפְשְׁךָ: ה' יִשְׁמֹר צִאתְךָ וּבֹאֶךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: “

שיר למעלות [67] אִשָּׁא עֵינֵי אֶל הַהָרִים – מזמור קכא בתהילים מדבר על ציפייתנו לגאולה השלמה. וכך אמרו חז"ל: מהיכן הוא בא? – דרך ההרים. כמו שאמר הנביא ישעי' [68] "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר". וכן אומר עליו זכר' הנביא [69] "ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים", אותה שעה ישראל מסתכלים ואומרים אִשָּׁא עֵינֵי אֶל הַהָרִים מאין יבוא עזרי, עזרי מעם ד' עושה שמיים וארץ וגו'.

שיר למעלות אִשָּׁא עֵינֵי אֶל הַהָרִים – הכינוי "הרים" רמז [70] למלך המשיח שנקרא "הר הגדול" ונקרא כך לפי שהוא גדול מן האבות [71] כמו שאמר עליו הנביא: הנה ישיביל עבדי ירום ונשא וגבה מאוד – ירום מאברהם, נשא מיצחק, וגבה מיעקב

וזהו שאומר זכר'': "מי אתה הר הגדול לפני זרובבל למישור" – הכוונה למשיח שהוא מזרע דוד וזרובבל. ועליו נאמר [72] "ושפט בצדק דלים והוכיח במישור", שמשפטו צדק ויושר. ובמזמור שלנו אמר: "הרים" לשון רבים כי [73] המשיחים הם שניים משיח בן יוסף ומשיח בן דוד וכשקורא לו "הר הגדול", הכוונה למשיח בן דוד שהוא העיקרי. ומשיח בן יוסף כלול בו, כי זה בלא זה אי אפשר ונמצא ששניהם – נחשבים כאחד.

67. ראה גם משהביא רש"י דקאי על מעלות הצדיקים לעתיד לבוא ושונה מזמור זה מכולם שנאמר שיר למעלות ולא שיר המעלות
68. פרק נב
69. יד, ד
70. מדרש תנחומא תולדות סימן יד וראה תנחומא בובר תולדות כ שנשא וגבה ממשה רבינו וממלאכים
71. שגם הם נקראו הרים וצורים ראה תנחומא פרשת בלק יב כי מראש צורים אראנו וגו'
72. ישע' יא, ד
73. תהלות ד' לבעל מדרש תלפיות על קאפיטעל זה

”הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֶזֶז: הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתוֹ הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלּוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתִקְעַ שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְּתוֹף וּמַחּוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֹגֵב: הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שִׁמְעַ הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כָּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יְיָ הַלְלוּיָהּ: “

הללויה , הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוז – מזמור זה הוא המשך [74] למזמור הקודם לו בספר תהילים בו מסופר על דין שעתיד הקב"ה לעשות לאומות המצרות לישראל. לעקר, לשבר ולמגר את הקליפות "לעשות נקמה בגויים תוכחות בלאמים" [75] ובמזמור זה דוד, משבח את הבורא על הרמת קרן ישראל ומפלת האומות, וכליון הקליפות, שהבטיחנו לעשות בגאולה. וכך אומר: הללו אל בקדשו – הללו על הטובות הגדולות שיעשה לישראל גוי קודשו, וגם הללוהו על מה שיעשה לעזים שברקיע. ומי הם? אלו שרי מעלה הממונים על אומות העולם. שהקב"ה מפילם ומחריבם, ואזי תסתיים גלות אדום זו האחרונה. כמו שאומר הנביא "כי רותה בשמיים חרבי הגה על אדום תרד וגו'". [76]

הללוהו בתקע שופר ..נבל וכינור ..תוף ומחול ..מינים ועוגב ..צלצלי שמע ..צלצלי תרועה – בגאולה הקרובה יבנה המקדש ואזי שוב תתחדש שירת ונגינת הלויים שהיו מנגנים בעת הקרבת הקרבן, לעורר אהבת ד' ודבקותו. ולכן [77] מנה כאן כל הכלים [78] שהיו בידי הלויים בשירתם .

74. ראה פירוש המלבי"ם מזמור קמט וכן במדרש תהילים שמזמור זה קאי על גאולה עתידה ומלחמת גוג ומגוג

75. מזמור קמט , ז

76. עפ"י מדרש תהילים בובר מזמור קן

77. תהלות ד' לבעל מדרש תלפיות

78. ראה מצודות שפירש צלצלי שמע הם מצלתיים וצלצלי תרועה הם החצוצרות

”הִתְנָא דְּבִי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אֱלִמְלִי לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל אֱלָא לְהַקְבִּיל פְּנֵי אֲבִיהֶם שְׁבַשְׁמִים פַּעַם אַחַת בַּחֲדָשׁ דַּיִם. אָמַר אַבְיִי הִלְכָּךְ צָרִיךְ לְמִימָרָא מְעוּמָד: מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמְדַּבֵּר מִתְרַפֶּקֶת עַל דּוּדָה:“

תנא דבי רבי ישמעאל וכו' אלמלי לא זכו ..דים וגו' - ע"י קידוש לבנה טועמים ישראל
מעין הגילוי שיהיה לעתיד לבוא כמו שאמרו רבותינו [79] שע"ז ישראל כאלו מקבלים פני שכינה. והשתדלות בקיום מצווה זו לבדה דים. היא מהווה הכנה ראויה, לזכותם לגילוי העתידי בו יהי' ד' אחד ושמו אחד. וכן נאמר במדרש [80] "כשם שראשי חודשים מתקדשים ומתחדשים בעולם הזה מפי ישראל [81] כן ישראל יהיו מתקדשים ומתחדשים לעתיד לבוא", כפי שנאמר בפסוק "קדושים תהיו" לעתיד לבוא "כי קדוש אני ד' אלקכם"

מי זאת עולה מן המדבר מתרפקת על דודה - פסוק זה מקורו בשיר השירים וביאורו,
שישראל העולים ממדבר העמים - מגלות ושמן רוחני. מכה עצמה ומתאוננת [82] על איחור ביאת דודה הוא משיח צדקנו. ובתרגום מפרש פסוק זה על עלית המתים מקבריהם והתחדשותו של עם ישראל עד שיתרפקו ויתפנקו מגילוי אהבת ד' עליהם.

”וַיְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי לְמַלְאֵת פְּגִימַת הַלְבָנָה וְלֹא יִהְיֶה בָּהּ שׁוֹם מְעוּט. וַיְהִי אֹר הַלְבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה וּכְאֹר שְׁבַעַת יָמֵי בְרֵאשִׁית כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה קוֹדֶם מְעוּטָה. שְׁנֵאָמַר: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמָּאֲרוֹת הַגְּדוֹלִים: וַיִּתְּקֵם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב וּבִקְשׁוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיהֶם וְאֶת דָּוִיד מֶלֶכָם. אָמֵן:“

ויהי רצון..למלאות פגימת הלבנה ..ובקשו את ד' אלקיהם ואת דוד מלכם אמן אחר שאמרנו כל הפסוקים הללו המדברים על תיקון העולם, ביאת משיח, ותחיית המתים. אומרים יהי רצון וכו', שזה בקשה וזעקה ברורה לסיים את הגלות האחרונה ומיעוט הירח הקשור עמה ואז יבולע המוות לנצח ונגיע לגאולה האמיתית והשלמה.

” לַמִּנְצָח בִּנְגִינֹת מְזֻמֹּר שִׁיר: אֱלֹהִים יַחֲנֵנוּ וַיְבָרְכֵנוּ יָאֵר פָּנָיו
אֶתָּנוּ סִלָּה: לְדַעַת בְּאֶרֶץ הָרֶכֶךְ בְּכָל גּוֹיִם יִשְׁוַעְתֶּךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים
אֱלֹהִים יוֹדוּךָ עַמִּים כָּלָם: יִשְׁמְחוּ וַיִּרְנְנוּ לְאֻמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים
מִיֶּשֶׁר וּלְאֻמִּים בְּאֶרֶץ תִּנְחֵם סִלָּה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים יוֹדוּךָ
עַמִּים כָּלָם: אֶרֶץ נִתְּנָה יְבוּלָהּ יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ
אֱלֹהִים וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ.”

למנצח בנגינות: מזמור, שיר - אלקים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה, לדעת בארץ
דרך בכל גוים ישועתך וגו' מזמור זה מדבר [83] על ימות המשיח שאז יתקיימו שני
הענינים (א) שפע ברכות טובות לישראל "אלקים יחננו וערבנו וגו'" (ב) יתקדש שמו יתברך
בעולם בכל גוים ישועתך. משום כך מתחיל מזמור זה "מזמור, שיר" - להורות על ב'
ענינים אלו, "מזמור", על [84] שיתקדש שמו בעולם ו"שיר", על שפע הטוב בו יתברכו
ישראל. ואף שכוונת הבריאה היא בשביל ישראל הקדים מילת מזמור למילת שיר מפני
[85] ששלמות שפע זה המגיע לישראל יומשך רק ע"י שתחילה יתבררו כל הניצוצות.

אלקים יחננו ויברכנו - על פסוק זה אמרו חכמינו במדרש [86] אמר הקב"ה לישראל
בעולם הזה הייתם מתברכים ע"י אחרים לעתיד לבוא אני עצמי אברך אתכם.

יאר פניו אתנו סלה, לדעת בארץ דרך - בקשתנו במזמור זה [87] בדומה לבקשת
משה רבנו ע"ה - " הודיענו נא את דרךך ", אמנם אף שמושה רבינו לא זיכהו הקב"ה
לגילוי זה. למרות זאת עם היותנו דור ירוד, אנו כנגס על גבי ענק. מבקשים לזכות לכך
בגאולה השלמה והקרובה. שאז יתוקנו ויתעלו כל העולמות כולם, והקב"ה יחשוף זרוע
קדשו "וראו כל בשר יחדיו כי פי ד' דיבר". והנה כוונתנו להגיע למעלה זו בהיותנו בעולם
הזה הגשמי " לדעת בארץ דרכיך " וגם שלא יהי' גילוי זה לשעה בלבד, כפי שהיה במתן
תורה, אלא גילוי נצחי: "יאר פניו אתנו סלה " בגאולה אמיתית שאין אחרי' גלות.

ישמחו וירננו לאמים כי תשפוט עמים מישור ולאומים בארץ תנחם סלה, ידוך עמים
אלקים ידוך עמים כולם וגו' - לעתיד לבוא כשיבוא הקב"ה לעשות דין לאומות העולם על
שהצרו לישראל.

83. רוממות אל לאלשיך

84. זהו לפי פירושו של אדה"צ סידור עם דא"ח רעז, ד ודרך החסידות אמנם ע"פ אלשיך ודרך הדרוש זה להיפך עיין
תהילות מנחם למזמור זה באריכות.

85. יהל אור ע' רכו

. עפ"י דברים רבה א

87. תהילות ד' לבעל מדרש תלפיות

העמים השונים יודו לד' על הדין והמשפט: "יפה דנתנו יפה חייבתנו" יש מהם ידונו לעונשים קלים, ויש ידונו לכליה ואבדון. אמנם יש מלכי העמים שיזכו להיות עבדים ומשרתים לישראל והם ישמחו לגורלם זה, להיות לנצח עבדים לישראל [88]

ארץ נתנה יבולה יברכנו אלקים וגו' - אז בימות המשיח לא יטרחו ישראל כלל לחרוש ולזרוע אלא הארץ מעצמה תיתן יבולה וגם מכון בזה שהארץ תיתן יבול בלבד פירות ללא פסולת כלל [89]

יברכנו אלקים, אלקינו - בקשתינו שברכת ד' עלינו תהיה באופן גלוי בכל העולם כולו וראו כל בשר יחדיו, שלא יהי' ד' רק אלקינו מוכר וגודע לנו, אלא אלקי העולם כולו בו תתגלה מלכותו מלכות כל עולמים [90]

יברכנו אלקים וייראו אותו כל אפסי ארץ - כיון שהאומות סוברים שיש שתי רשויות רע וטוב, בראותם כי עליהם מתוחה מידת הדין ועל ישראל מושפעת טובה הרבה. יבינו ויכירו באחדות הבורא שהוא עושה טוב ובורא רע. אזי ייראו אותו כל קצווי ארץ בידעם שהוא בלבד אלקים אמת, אין עוד מלבדו [91]

88. שם וראה גם אלשיך כעין זה על משפט הגוים והמשיך שרק הארץ שלנו תתן יבולה ולא

89. שם וראה שם שפירש שהיום אין לך עשב שאין לו מלאך המכה בו ואומר גדל אמנם לעתיד הארץ מעצמה תתן יבולה בלי רשות המלאך כי יברכנו אלקים אלקינו כי אלקים יברך אותנו להיות בחינת אלקים לכן לא נהי' נכנעים לשום מלאך עי"ש

90. אלשיך

91. תהילות ד'

”עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדלה ליוצר בראשית, שלא עשנו כגוי הארצות, ולא שמנו כמשפחות האדמה. שלא שם חלקנו בהם, וגורלנו בכל-המונח, שהם משתחוים להבל ולריק. ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא נוטה שמים ויסד ארץ, ומושב יקרו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. אין עוד. ועל פן נקווה-לך ה' אלהינו, לראות מהרה בתפארת עזך, להעביר גלולים מן הארץ, והאלילים פרות ופרתון, לתקן עולם במלכות שדי, וכל-בני בשר יקראו בשמך, להפנות אליך כל רשעי ארץ. יכירו וידעו כל יושבי תבל, כי-לך תכרע כל-ברך, תשבע כל לשון. לפניך ה' אלהינו יכרעו ויפלו, ולכבוד שמך יקר יתנו, ויקבלו כלם עליהם את על מלכותך, ותמלך עליהם מהרה לעולם ועד. כי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלך בכבוד, בפתוב בתורתך: ה' ימלך לעולם ועד: ונאמר: והיה ה' למלך על-כל-הארץ. ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.“

עלינו לשבח .. ועל כן נקווה וגו' – תפילה זו הנאמרת בסיום כל תפילות החול והשבתות, אינה נמצאת שם לא בסידורו של רב עמרם גאון, לא בנוסח הרמב"ם ולא בסידורים קדמונים אחרים ועיקר מקומה בסדר מלכויות שבראש השנה. בעוד חלקה הראשון מבליט את הניגוד המוחלט בינינו, עבדי ה', ובין 'גויי הארצות', עובדי עבודה זרה, ומביע תודתנו העמוקה כלפי ה' שלא שם חלקנו בהם. הרי החלק השני מדגיש את אמונתנו בעתיד, שבו ימצאו כל יושבי תבל את הדרך אל הבורא וכירו גם הם את שמו הגדול והקדוש. בדומה לכוונתנו [92] באמירת "שמע ישראל" שד' לא ישאר רק אלקינו הנודע לעם ישראל במתן תורה אלא יהי' ד' אחד ויחיד גם בין הגויים. כן מבקשים אנו גם בתפילת עלינו. [93] וכעין אות "ע" ואות "ד" רבתי ב - "שמע ישראל", כך גם תפילת עלינו המתחילה באות "ע" ומסתיימת באות "ד" הינה עדות ברורה על אחדותו יתברך בעולם כולו. זהו גם הטעם לאמירתה בנוסח קידוש לבנה שהוא ביטוי ציפייתנו לזמן בו תיכון מלכות ד' לעולם [94]. במשך הדורות התפשטה תפילה זו וחדרה לסיומה של כל תפילה מסדר יומו של היהודי.

ומהטעמים לכך הוא, שאין אנו יכולים לוותר במסגרת תפילותינו על הבעת הרעיון הנשגב, שכל האנושות תתאחד באחרית הימים בהכרת רוממות ה' וייחודו – "כי לך תכרע כל ברך, תשבע כל לשון..." בגאולה אמיתית ושלמה בקרוב ממש [95]

לראות מהרה בתפארת עוזך וגו' – טעם [96] נוסח זה על פי המבואר בגמרא [97] שהקב"ה השביע את ישראל שלא ירחקו את הקץ דהיינו [98] שלא יהי' בעיניהם הקץ רחוק וכאילו מתייאשים מן הגאולה, אלא יראו זמן הגאולה קרוב מאוד כמאמר הנביא: "כה אמר ד' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות"

קדיש יתום – [99] כי [100] לעתיד יתוקן פגם הלבנה ויהי' אור הלבנה כאור החמה ואז יתגדל ויתקדש שמיא רבא כו' שיהי' השם שלם והכסא שלם.

וינער שולי הטלית קטן : ומהטעמים לכך [101] כי אף שבזמן הזה לילה לאו זמן ציצית הוא כמו שכתוב "וראיתם אותו", אמנם לעתיד לבוא כאשר יתוקן מיעוט הלבנה ויהי' אור הלבנה כאור החמה, לילה כיום יאיר, [102] אז גם בלילה יוכלו לראות כראוי וגם בלילה יתחייבו בציצית.

92. רש"י עה"פ

93. עפ"י סדר היום

94. רוח חיים פלאג'י סימן תכ"ו

95. וראה אבודרהם בפירוש ועל כן, שזה קאי לעיל מיניה כלומר לפי שהשם קרבנו לעבודתו ובוחר בנו יותר מכל האומות, ע"כ אנו מקוים לישועתו לראות מהרה בתפארת עוזך, כלומר שנוזכה לראות פני השכינה ולראות בתפארת בית המקדש עכ"ל ומה שהרחבנו בפנים טעם אמירתה הוא מ "עולם התפילות" לרב אליהו מונק ומסדר היום (אבן-מכיר)

96. זהר הלבנה

97. כתובות קיא

98. חידושי אגדות מהרש"א שם

99. נראה שאין אומרים כאן פסוקים אל תירא וכו' כיון שגם בסדר ברכת החמה שהוגה ע"י הרבי לא נמצא וכן העיר הרב רסקין בסידורו "סידור רבינו הזקן עם ציונים והערות"

100. של"ה בשער האותיות לפני קדושת האכילה

101. הר צבי או"ח סימן יב ועיין משכתב בזה הרב רפופרט בספרו ליקוטי דיני ומנהגי ראש חודש ע' צא

102. תהילים קלט, יב

"ועוד ועיקר - קידוש לבנה מתוך כוונה
מיוחדת למהר ולזרז ולפעול ביאת דוד
מלכא משיחא ע"י הוספה בדרישה ובקשה
על הגאולה"

(משיחת פרשת נח ה'תשנ"ב)



לזכות כ"ק אדמו"ר מה"מ שיל"ו

בציפייה לגאולה
האמתית והשלימה
בקרב ממש

